

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybecskerek, 1899.

XXVIII. évfolyam. 289. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 12 ft.
Félévre ———— 6 »
Negyedévre ———— 3 »
Egy órára ———— 1 »
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap est 6 óráig.

Hétfő, december 18.

A delegációkból.

Nagybecskerek, december 18.

(—z—y.) A közösgyek mai állapotának harminchárom éves történetében, emlékeztünk szerínt, talán egyedül álló eset az, ami a delegációs tárgyalások kohójában megöntött szoborként már csak ugyszólván leleplezésre vár; az, hogy a delegációk kénytelenek lesznek az ellenőrzést s politikai felelősségük alatt működő közös kormányt a legszorosabb értelemben vett indemnitást megszavazni. Már pedig meg fogják szavazni, mivel kénytelenek lesznek.

Hogy ez a kénytelenség honnan származik s valódi forrása honnan ered, azt nem is kell nagyon feszegetni, mivel nyilvánvaló, hogy az osztrák államfélzüllött politikai viszonyai tájékozzák azt a mérget, ami előreláthatólag, egész közösgyi viszonyainkat halálra fogja mérgezni.

Pedig a delegációk szépen, nyugodtan kezdték meg működésüket. Mindjárt összegyűlésük első napján elébök terjesztette a közös-kormány a közös-költségvetést, melynek egyik része ezuttal a katonatisztek és a közös-tisztviselők fizetéseinek fölemelése. A fizetések fölemeléséből származó tulkiadás a szárazföldi hadsereg-nél tizedfél millió koronát s a haditengerészetnél is 406,000 koronát tesz.

Ez összegből már le vannak vonva az alsóbbrangu tiszték által eddig élvezett, évenként 120 frtot tevő rendkívüli pótlék, mely most megszűnik. A másik két közös-miniszteriumnál is mintegy fél millió koronára megy a fizetés emelésekből eredő költségspaporodás. Egyébből azonban a közös-kormány a hadsereg-nél és haditengerészetnél tervezett nagymérvű beruházásokat elhalasztotta, sőt a rendkívüli kiadásokat a jelen esetben még kilencedfél millió koronával le is szállította. Ennek és a vámbevételeknél mutakozó spaporodásnak az a következménye, hogy a kvóta szerínt fedezendő szükséglet csak kevéssel nagyobb, mint a legutóbbi költségvetésben volt. Nem könnyű szívet fogják a delegációk ezt a költségvetést megszavazni, mert hisz kétségtelen, hogy a most elhalasztott katonai beruházásokra rákerül a sor a következő években.

De másfelől rendkívül megnyugtató az a nagyhatalmi helyzetünkkel fogva elsőrangú kérdés, amit a böles uralkodó oly nyíltan tárt a delegációk elé, hogy az összes külhatalmakkal oly barátságos viszonyban vagyunk, a mely viszonyt csak egy oly monarchia ápolhat, a melynek sulya a világtörténelemben ponderabilis.

A Muravieff gróf által létrehozni szándékolt szárazföldi szövetség s a német császár barátságos közveledése Angliához, mind csak ebben a keretben történhetek meg, a melyeknek mondhatni elengedhetlen része és tartozéka monarchiánk.

A hármasszövetség rendületlen fenállása ugyszólván már elkoptatott frázissá lett külügyminiszterünk előterjesztéseiben.

De a mostani delegációban elhangzott kijelentésnek meg volt határozott jelentősége, nem csak mivel az utóbbi időben sokszor hangoztatták orosz és francia részről, sőt az osztrák-szlávok részéről is, hogy ez a szövetség lejártá magát, hanem azért is, mivel a transzváli háboru kitörése óta a külügyminiszteriumtól sugal-

mazott sajtó magatartása azt mutatta, mintha kelleténél jobban keresnék Anglia barátságát.

A félhivatalos lapok ismételve ostorozzák az osztrák és magyar sajtónak a boérokkel rokonszenvező magatartását. Már pedig mikor Németország, mely oly sokat kapott Angliától, őrizkedik attól, hogy magát Anglia karjaiba vesse, még nagyobb hiba volna ez tőlünk, kik sem nem kaptunk, sem nem várunk semmit az angoloktól. Kérdés, nagy kérdés azonban, hogy olyan nyugodtak lehetünk-e benn, mint künn.

Nagy-Becskerek rend. tan. város szegényügyének rendezését tárgyaló szabályrendelet.

(Folytatás.)

24. §. Közellátásra szoruló gyermekek csak oly egyének-nél helyezhetők el, kik egészséges tiszta lakással bírnak, büntetlen előéletűek és kifogástalan magaviseletűek.

25. §. A 7 éven alóli és elhagyott gyermekek gondozása körül a nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszterium 50 000,899. szám alatt kelt szabályrendeletének intézkedései betartandók, illetve gondozásuk ez alapon eszközözendők.

26. §. Azon magánfelek, kik az országos alap terhére valamely 7 éven alóli gyermeket kifogástalanul tartottak, a gyermek tovább tartására nézve elsőbbségben részesítendők.

27. §. A közellátásra szoruló gyermekek a lehetőséghez képest oly vallásu egyénnél helyezendők el, mint a milyen a gyermek vallása, hogy így az eltartó vallás erkölcsi szempontból is felügyeletet gyakorolhasson a gyermek felett.

28. §. Közellátásra szoruló gyermekek nevelése és iskoláztatása tekintetében az 1868: XXXVIII. és 1877. évi XX. t. c. idevonatkozó rendelkezései a mérvadók.

29. §. A közellátásban részesített gyermek gondozójának oda kell törekednie, hogy a gondozásukra bízott gyermekek az általuk üzött foglalkozást elsajátíthassák. Erősebb gyermekek lehetőleg oly mesterség tanulására adandók, melynél a gondozó részéről ingyenes ellátásban részesülnek.

30. §. Rossz erkölcsű és javíthatatlannak mutakozó gyermekeknek javító-intézetbe való elhelyezése végett a városi tanács sürgősen intézkedni köteles, illetve a nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszter közbejárása igénybe veendő.

31. §. Közsegélyre szorultak felett a közvetlen felügyeletet a városi tanács, vagy az ez által kirendelt közeg gyakorolja.

A városi orvosok kötelesek a közsegélyre szorultakat időnként, de legalább is évnegyedévenként egyszer megvizsgálni és vizsgálati tapasztalataikról a városi tanácsnak jelentést tenni.

32. §. A magánosoknál elhelyezett szegényekért és közellátásra szorult 7 éven felüli gyermekekért az ellátási díjat a városi tanács esetről esetre határozza meg.

III. FEJEZET.

A menház.

a) Célja.

33. §. A menházba felvételnek a 4. §. 1. 2. 3. 4. és 5. pontjában felsorolt azon egyének, kik a 19. §. szerint magánellátásban nem részesülnek.

34. §. A menházban felvételnek oly munkaképtelen egyének is, kiknek hozzátartozói őket magánellátásban részesíteni nem képesek, de képesek utánuk az ellátási díjat megfizetni. Ezen egyének után a menházi ellátási díjat 15 naponként 30 napra előre megfizetni kötelesek.

b) Felügyelet.

35. §. A menházban a felügyeletet a gondnok és a felügyelők végzik.

36. §. A gondnok működését a városi tanács és a menház felügyelő bizottsága ellenőrzi.

37. §. A felügyelő bizottság tagjai a városi képviselőtestület kebeléből 3 évről 3 évre választandó 6 képviselőtestületi tag, a polgármester, rendőrkapitány, a városi jegyzők egyike, a főszámvevő és főorvos.

38. §. A bizottság ügyköre:

a) ellenőrzi a menházi gondnok működését, felügyel arra, hogy a gondnok a jelen szabályzatban reá ruházott teendőket pontosan és lelkiismeretesen teljesítse;

b) gondoskodik a menház fentartásához szükséges anyagi eszközök előteremtéséről s ez irányban a városi tanácshoz javaslatokat terjeszt be;

c) a gondnok működési körét, könyveit, kezelését, az intézet vezetését időközönként is, havonként legalább egyszer megvizsgálja;

d) az intézet rendbentartását, a tagok élelmezését, az élelem hiánytalan kiszolgáltatását és a tisztaság fentartását ellenőrzi;

e) felügyel az épületek és szerelvények jókarban tartására. A szükségesnek mutakozó változtatások, kibővitések, javítások, ugy a megkivántató újabb eszközök, butorok, ág- és ruhaneműek s egyéb felszerelések beszerzése, vagy kijavítása iránt a városi tanácsnak javaslatot tesz — és

f) félévenként a menház állapotáról a városi tanácsnak jelentést tesz.

c) A gondnok.

39. §. A menház vezetésével a gondnok bízatik meg.

40. §. A gondnok évi fizetése 300 frt, szabad lakás, fűtés és világítás.

41. §. A gondnokot a városi tanács szerződésileg fogadja fel és bocsájítja el. A gondnok rendtelenség, súlyosabb beszámítás alá eső mulasztás vagy vétés esetén azonnal, egyébként pedig három havi felmondás után elbocsájtható.

42. §. A gondnok, mint a menház vezetője köteles a menházban lakni, ezen szabályrendelet rendelkezéseit betartani, a városi tanács meg-hagyásait végrehajtani és örködni a felett, hogy az alája rendelt személyzet a kiadott rendeleteket pontosan végrehajtsa.

43. §. A gondnok köteles a menház összes írásbeli teendőit végezni és könyveit vezetni. Köteles a menház vagyona (épület, butorok, felszerelések, ruhaneműek, anyagok stb.) felügyelni és azt jókarban tartani.

44. §. Kisebb házi szükségletek bevásárlását a gondnok végzi. Ezen célra a várostól 50 frtnyi előleget nyer, mit ha elszámol, újabb előleg lesz részére utalványozva.

45. §. A gondnok kötelessége arról gondoskodni, hogy a menház tagjai képzettségük és erejükhez képest foglalkoztassanak. Az ezen foglalkozásból eredő jövedelmeit kezeli és a városi tanácsnak minden hó 1 én elszámolja.

46. §. A gondnok tartozik megőrizni a menház tagjai tulajdonát képező ruhaneműeket és esetleg érték- vagy emléktárgyakat, a mikről pontos leltárt vezet.

47. §. A gondnok szolgálati kötelezettségének pontos teljesítése, valamint az általa okozott bármilyen károk biztosítása tekintetéből oszt. ért. 200 frtot vagy készpénzben, vagy érték-papirokban óvadékként a városi pénztárba letenni, esetleg ily összeg erejéig jelzálogi biztosítékot nyújtani köteles.

d) Felügyelők.

48. §. A menház tagjai közül a gondnok felügyelőket választ.

49. §. A felügyelők, hogy a többi tagoktól megkülönböztethetők legyenek, jelvénynyel látandók el.

50. §. A felügyelők kötelesek arra ügyelni, hogy a tagok a házirendet betartsák. A gyengékedőket mindenben istápolni tartoznak. Felügyelnek a tisztaságra s mindarra, ami egészségügyi tekintetből kívánatos.

51. §. A felügyelők vezetése, illetve felügyelete mellett végeztenek a menházban az összes munkák.

52. §. A felügyelők tartoznak a gondnok utasításait pontosan betartani, mert tapasztalt hanyagság esetén a gondnok jogosítva van őket tisztuktól azonnal elmozdítani.

(Vége köv.)

Koldusok.

Nagybecskerek, december 18.

Télen, mikor fehér, csillogó hópihéek alakjában jön lefelé az Isten áldása, felölti kopott ruháját a szegénység és vándorutra megy az emberek közé. Bekopogtat ide is, amoda is, kivieszi a kezekből a kenyérkereső szerszámot és kinyitja a rozszant szoba-ajtót, hogy nedves, didergető hideget eresszen be a meleg helyett.

Az emberek összenéznek, fázna, az arcukra takarót borít a nélkülözés és mikor nincsen már többé mit értékesíteni, kezükbe fogják a görbe botot és mennek ajtóról-ajtóra koldulni.

Istenem, hányan vannak ilyen emberek, hány kéz nyul reszketve felénk egy falat kenyérért, egy krajcárért? . . . Es mi odaadjuk azt a krajcárt, azt a falat kenyeret, hogy segítsünk szerencsétlen embertársainkon, hogy letörüljük fakó arcukról a könnyeket . . . De csak addig, amíg erőnk engedi.

Mikor kifogy zsebünkben a pénz és már nem szolgálhatjuk tovább a humanizmust, meg szününk adakozni. A lelkünk, a szeretetünk még nógat, hogy tegyünk jót, adjunk, segítsünk. De hiába a legnemesebb érzés is, ha nincs és nem adhatunk.

Igy vagyunk ebben az esztendőben, ezen a télen. Rongyos, didergő alakok adják egymásnak ajtónk kilincseit és egyik szép szóval, a másik követelőbb hangon szól be, vagy esetleg be is jön, hogy segítsünk rajta.

Az idén szokatlan nagy a kéregetők száma Nagy Becskereken. Nem győzi az ember; naponta 10—12 is jön egy házba, különösen a németvárosi házsorokban. Nem egy eset fordul elő, mikor az éhség, a sanyargató szükség merészszé, tolakodóvá teszi az embert és fenyegető hangon követelődzik, zugolódik ellenünk, amiért nincs mit adnunk.

Nos hát ez sem tökéletesen emberi dolog, hogy azért szidjon, fenyegetsen bennünket valaki, mert nem segíthetünk rajta! . . .

Nem akarjuk a szegények ily módon történő istápolását megakadályozni, adjunk nekik, amíg adhatunk; mert ennél szebb, nemesebb és Isten előtt kedvesebb dolgot nem cselekedhetünk. Mindazonáltal mégis tudomására hozzuk ezt az állapotot a rendőrségnek azért, hogy tekintsen körül — ha ráér — és törekedjék arra, hogy a városba jövő, illetve itt átutazó munkanélküli legények, illetve ahogy őket most nevezik — segédek, 48 óránál tovább ne koldulhassanak. Ne járják sorra a kázkakat hétszámra következetesen, hanem vándoroljanak tovább, mert más-kép az idevaló szegények szájától kell elhuznunk az alamizsnát.

Még valamit, ha már benne vagyunk. Naponta valami két tucat verklis zsarolja, üldözi végig utcahosszat a lakosságot. Ettől a verklis inváziótól is megmenthetne bennünket erélyes főkapitányunk, csak szűkebb marokkal osztogassa a verklivel való koldulási iparengedélyeket. Hálásak lennének érte ép hallószervvel bíró embertársaink.

No de meglássuk. Mi reméljük a legjobbakat.

HIREK.

Tájékoztató.

December 19. Városi közgyűlés.
December 24. Sakkör közgyűlése.
December 31. Kereskedő ifjak szilveszter estélye.
Szönyeggyár állandó kiállítása Hunyady-utca 6.
Január 6. Jótékony nőegyleti bál.

A gőzfürdő mindennap reggeli 6 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5¹/₂ óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8-ig este urak részére is. A kád-fürdő egész nap este 7¹/₂ óráig nyitva marad.

— **A megyés püspök Rómában.** Dessewffy Sándor v. b. t. tanácsos, mint már jelentettük, a jubileumi ünnepségekre Rómába utazik. A megyés püspök dec. 19-én indult Rómába, Wittenberger Antal pápai kamarás kíséretében.

— **A vörheny állása városunkban.** Az ellenőrző szemle mai napig 32 üdülő beteget tüntetett ki a jegyzékben levő 48 betegből, 16-nál a vizsgálat még nem tartott meg; december 14. óta naponta 1 új betegség fordult elő, összesen tehát öt, ezek közt Manojlovics Miklós 56 éves

ügyvéd és neje. Méltán rémületet keltett elhalálása és hogy Manojlovicsné is életveszélyben forog. Tudvalevő dolog, hogy kivételesen felnőttek, sőt egészen hajlott korban levők is megkaphatják a vörhenyt, a Manojlovics-családban azonban mindenesetre még rászolgált azon körülmény, hogy a szerető szülők beteg fiacskájuk mellett aludtak és ekként hosszú órákon át a veszélyes mérget magukba szívták. Figyelmeztetjük a t. közönséget, hogy dr. Plechl Szilárdnak füzetkéje a ragályos betegségek elleni védekezésről könyvárusainknál 20 fillérért kapható. — A rendőrség közlése szerint tegnap és ma a következő vörheny-megbetegedések történtek városunkban: Krausz Gyula 14 éves, Váraljai-utca 859. sz. Dragosev Mária 4 éves, Csernovics utca 1646. sz.

— **Városi közgyűlés.** Nagybecskerek város képviselőtestülete holnap, kedden tartja rendes havi közgyűlését a következő tárgysorozattal: Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának az 1900. évi költségvetést jóváhagyó határozata.

Ugyanannak az 1898. évi városi zárszámadást jóváhagyó határozata.

Ugyanannak a városi villammű 1898. évi zármélegét jóváhagyó határozata.

Ugyanannak az 150.000 frtos kölesönből megmaradt 11.000 frt tartalék-alappá alakító közgyűlési határozatot jóváhagyó határozata.

Ugyanannak a muzslyai közszékházra vonatkozó jóváhagyó határozata.

Az alispáni hivatalnak rendelete a folyó évben választandó képviselőtestületi tagok választása tárgyában.

Ugyanannak a virilis meghatalmazottakra vonatkozó rendeletei.

Véleményes jelentés a jövedéki alkalmazottak nyugdíjigénye tárgyában.

Hivatalos jelentés a folyó évi október havi pénztári rovacsolásról.

Jelentés a városi főgimnázium 1899. évi állami szubvenciójának rendezése tárgyában.

Jelentés a köztemető ügyében.

Előterjesztés a vásártér kikövezése körül felmerült kereseti összeg kiutalványozása tárgyában.

Előterjesztés a hetipiacok tárgyában.

Előterjesztés a főgimnáziumi épületben szükséges asztalos munkálatok tárgyában.

Jelentés a Rezső-laktanyában épült raktár átvétele tárgyában.

Jelentés a Rezső-laktanyai kocsiszin tárgyában.

Jelentés a városi villamműnél szükségelt szén fuvarozása tárgyában.

Városi tanács jelentése a régi Bégaárok kimérése tárgyában.

Városi tanács jelentése a kishid helyreállításának több munkálata felett.

Hivatalos jelentés a városi hatóság számára érkező postai pénzek, levelek és egyéb értékek átvétele tárgyában.

Krcselics Márkó és tsai fakereskedők kérvénye a városi tűzrendészeti szabályrendelet megváltoztatása tárgyában.

Hivatalos előterjesztés Dohány Johanna városi bába fegyelmi ügyében.

Özv. Rager Magdolna felebbezése segélyezést megtagadó tanácsi határozat ellen.

Özv. Staics Drága kérvénye a vásártér kibővítéséül felhasznált telke teljes megváltási összegének kiutalványozása iránt.

Eibner Ignác villamtelepi főgépész kérvénye 17 frt 44 kr. községi pótdíjának leírása iránt.

Es netán még beérkező tárgyak.

— **Elkésztet gratulációk.** Még mindig hoz a posta Gusztó bácsinak üdvözlő leveleket, melyeket messze földön lakó tisztelői küldenek a meggyémántjubiléumozott pótlához. Legujabban a következők küldtek gratulációkat: Béress János esperes Apagyról, Priell Kornélia, aki mostani arcképet is mellékelte, rajta „a 60 éves pályát köszönti az 59 es“ fölirattal, Madarász József, Bársony János tisztartó Debrecenből, özv. Szegfi Mórné, Hentaller Lajos. Akadt egy levelező-lap is Kolozvárról, melyen Jókai arcképe díszel, alatta a következő sorok: „Kövesd te is nemes pályatársadat a jó példában.“

— **Vadászat Kis-Oroszon.** Szombaton a kis orosz uradalom körvadászatot rendezett, melyen az uradalmi tisztségen kívül dr. Bogdán Zsivkó Nkikinda város polgármestere, Dr. Zsiros Lajos, Kikindai Béla városi közgyám Zombolyáról. Dr. Michelsz járási orvos, Bezuch István gazdatiszt, Főris József főbíró és dr. Csávossay Ignác szolgabíró, Hetyei tüzérhadnagy, Ackermann és Tóbaról Sándor Kálmán urak vettek részt.

— **Miniszteri jóváhagyás.** A földművelésügyi m. kir. miniszter Pancsova tvh. városnak a pásztó-rokrol, legelőkről és legeltetésről szóló szabályrendeletét jóváhagyta.

— **Manojlovics Miklós meghalt.** Fut az élet gyors rohanással s közbe megcsinál egy-egy tragédiát, a melyben olyan végtelenül sok a szomorúság. A kora reggeli órákban egy hirt adtak ma szájról-szájra, a mely megdöbbentett és mélységes részvételt töltött el mindenkit: Manojlovics Miklós meghalt. A kik ismerték a férfi kora teljében levő, rokonszenves egyéniségű ügyvédet, eleinte alig akarták a hirt elhinni s végül mégis beigazolódott a szomorú valóság, a melyben olyan mélységes mély a tragikum. A mult hetekben ugyanis beteg volt a család 8 éves kis fia, ágyba döntötte a vörheny. De a szülők rajongó szeretete megmentette mégis az élet számára. Edes apja és anyja egész éjeleket töltöttek mellette s a mikor elhagyhatta az ágyat, ők, a gondos szülők lettek betegek. A vörheny, a mely a közhit szerint csak gyermekeket támad meg, hihetetlen gyorsan végzett a robusztus, hatalmas férfival, úgy, hogy Manojlovics ma hajnali 4 órakor meghalt. Az agónia alig tartott tíz percig, egyszerűen behunyta szemét és megszűnt élni. Ez magában véve is elég tragédia, de az élet, a ravasz, fondorlatos intrikus, nem elégszik meg csupán ezzel, hanem tovább szövi a szomorujáték szálait, hogy még jobban megnehezítse a szívek keservét s boldogtalanná tegyen boldog, megelégedett embereket a maga kegyetlenségével. Most, hogy a hitves, aki maga is halálosan beteg, mitse tudjon férje haláláról, Manojlovicsot szinte lopva vitték ki a temető halottas kamrájába s onnan temetik el holnap délután 1/23 órakor. Az asszonyt pedig, aki kinos lázában folyton a férje nevét kiabálja, azzal áltatják, hogy az ura künn van a kórházban, nehogy a kettős, illetve hármass betegség folytán újabb komplikációk támadjanak. A részvét városszerte óriási a család iránt, a melynek egyedüli szerencséje ebben a rémületes zürzavarban Petrovics János huszárkapitány (Manojlovicsné fivére), akinek a legnehezebb szerep jutott osztályrészül a megviseltetés keserű napjaiban. De sajnálja mindenki Manojlovicsot is, aki ritka rokonszenves egyéniség s a művelt társadalom tisztelt tagja volt mindenkoron. Jelentékeny szerepet játszott a közéletben, régebben vármegyei, majd városi tisztségeket is viselt, de azután kizárólag ügyvédi hivatásának élt. A halálozás hírére a vármegyházán kitűzték a gyászlobogót. Legyen fáradt testének édes a pihenés.

— **Harminc éves jubileum.** A n.-kikindai hengergőzmalom a mult héten ülte meg fennállásának harminc éves jubileumát. Ez alkalommal báró Nikolics Feodor elnöklése alatt a részvényesek rendkívüli közgyűlést tartottak. A kikindai hengergőzmalom az ország legelső iparvállalatai között foglal helyet. Produktumai nemcsak magyar földön, de a külföldön is nagy elismerésnek örvendenek. A közgyűlés elhatározta, hogy Heim Mór igazgató életnagyságu képét elkészítteti, de az igazgató arra kérte a közgyűlést, hogy az összeget, melyet erre a célra szántak, inkább fordítsák rokkanttá vált malom munkások segélyezésére. Az igazgató ezen nemeslelkűsége előtt meghajlott a közgyűlés.

— **Halálozás.** Szombaton, f. hó 16-án hunyt el Nagyszentmiklóson Halik Tivadar köz- és váltó ügyvéd, élete 63. évében rövid szenvedés után. Az elhunytat évek előtt már szívzselhűdés érte, mely most kioltotta életét. A gyászestéről a következő halotti jelentést adták ki:

Alulírottak úgy a maguk, mint számos rokonuk nevében fájdalomtól telt szívvel jelenik a felejtethetlen férj, testvér és sógor, Halik Tivadar köz- és váltó-ügyvéd életének 63 évében, rövid szenvedés után, 1899. dec. 16-án történt gyászos elhunytát. A drága halott hűt tetei f. é. dec. 18-án d. u. 2 órakor fognak a gör. kel. rom. szertartás szerint a szerb nagyszent-miklósi temetőbe örök nyugalomra tételni. Nagy-Szt.-Miklóson, 1899. december 16. Béke poraira! Halik Tivadar, szül. Serbán Emilia neje. Halik Zacharia, Halik Iván, mint testvérek. Dr. Halik Aurél, mint unoka. Serbán Livius, Serbán János, Serbán Viktor, mint sógorok. Kétyán Izidorné, szül. Serbán Viora, Szein Szilviusné, szül. Serbán Helén, Serbán Mari, mint sógornők.

— **Köszönetnyilvánítás.** Keller és Kugler nagybecskereki harisnyaszövők egyesült műhelye, 30 pár téliharisnyát adományozott, 15 ft értékben, a helybeli községi iskola szegénysorsu tanulói közt leendő kiosztás céljából. Ezen nemeslelkű adományért e helyütt is köszönetet mond az intézet nevében, B a a d e n Károly igazgató.

— A Nagybecskereki Takarékpénztár 10 frtot, Simonich Zsigmond 2 frtot küldött az „Iskolagyermekbarát segélyező egyesület” céljaira, mely adományokért hálás köszönetét nyilvánítja az egyesület elnöksége.

— **A kuruzslás áldozata.** Táborosi György felsőmuzslyai lakos — mint levelezőnk írja — életerős fiatal ember volt, csupán az utóbbi időkben jelentkezett nála a lépdaganat. A beteg ahelyett, hogy orvoshoz fordult volna bajával, a helybeli vénasszonyok tanácsára különös orvosságot fogadott el. Ugyanis ezek azt állapították meg nagy bölcsen, hogy Táborosinak leesett a — „mátrája” és más nem segít, mint hogy egy kocsit tologasson a „rud végénél” — a hasával. Emberünk szót fogadott, de a gyógmód végzése közben az a fatális baleset érte, hogy a kocsikereke tologatás közben egy gödörbe zökent, minek következtében az lőn, hogy a kocsirudja behatolt a hasüregebe s ott a szegény pácienst beleit összemarcangolta. Persze, hogy most orvoshoz szaladtak vele, behozták a nagybecskereki közkórházba, ahol az orvosok bélsavarodást állapítottak meg előző betegség gyanánt. Táborosi nagy kinok közt már másnap meghalt, ahogy a kórházba bevitték.

— **Tolvaj a vasuton.** Bugarcsev Milán temesvári szűrszabó a napokban Temesvárról N. Kikindára ment egy harmadosztályú kocsiban, a jól eső melegtől, elszenderült. Kiszálláskor azon vette észre, hogy zsebéből pénzes tárcája, amiben a zónajegyen kívül tíz forint néhány krajcárja volt, eltűnt. Gyanúja a mellette ülő Rámai György mokriai illetőségű egyénre esett, a kinél a rendőrség meg is találta a pénzt.

Mükedvelői előadás.

— december 18.

Ki évek óta azon igyekszik, hogy a társadalom segítségével a szegények nyomorát enyhítse, Rónay Jenő főispán nemes gondolkozásu neje, az idén is azon buzgólkodik, hogy karácsonyra felöltöztesse a szegénysorsu gyermekek azon részét, kiktől a sors még a téli ruhát is megtagadta. Hogy az ehhez szükséges anyagi eszközöket előteremtse, ő méltósága szombaton mükedvelői előadást rendezett, mely — s ezt fájdalommal kell konstatálnunk — sokkal szebb erkölcsi, mint anyagi sikert aratott. A színháznak bizony alig telt meg a fele, pedig ezt az előadást végignézhették volna még azok a szigorú kritikusok is, kik összehuzott szemöldökkel dörmögnek a világ szellemi és testi dekadenciája felett.

„A dolovai nábob leánya” került színre, még pedig oly kitűnő összevágó előadásban, hogy helyenkint szinte elfelejtettük, hogy a színpadon mükedvelők járnak-kelenek. S ha még hozzá vesszük azt, hogy a derék gárdának alig volt 14 napja a különben sem könnyű darab betanulásához, nem tagadhatjuk meg a mi ad hoc színészeinktől az őszinte elismerést. Szinte sajnálni kell, hogy ennyi kitűnő erő mellett oly ritkán látunk mükedvelői előadásokat, pedig azok talán kissé pezegettébbé tehetnék a mi szellemi életünket, melyről egyébként tudva van, hogy — nincs.

De térjünk át az egyes szereplőkre.

A címszerepet Vértessy Stefí urhölgy játszotta szép sikerrel. Egész alakításán meglátszott, hogy átértette Jób Vilma jellemét s különösen ott, hol a nábob leánya belső világáról beszél, amikor a kisasszonynak elragadóan szép organuma kitűnően érvényre jutott, zajos hatása volt. Kitűnő volt a partnere, Daniel Ferenc is. Megjelenésében is egy hódító huszárfőhadnagy illúzióját keltve, pompásan etalálta Tarjának eleinte cinikusan léha s végül a komoly férfiú igaz szerelmének hangját.

Szenzációs sikere volt Balás Ivánnának, ki Szentirmayné hálás alakját személyesítette. A szép asszony pompásan festett különösen a lovaglóruhában, katonásan snájdig mondásait pedig nyílt színen is megtapsolta a közönség.

A férjét Vinczehidy Ernő játszotta, azzal a helyes, minden túlzást mellőző felfogással, mely egy percig sem lepott meg bennünket ennél a kiváló képzettségű uri embernél.

Igen jó volt a harmadik pár is. Reitter Oszkárné azon a nyugodt, lebilincselő hangon beszélt, mely Domaházyt jellemzi. Dr. Demkó Endre, a mi előkelő ünnepi szónokunk, pedig Merlin báróban oly magas nívón álló alakítást mutatott be, melyen még azok is csodálkoztak, kik a legjobb véleménynyel vannak e genialis fiatal ember sokoldalú tehetségét illetően.

A kisebb szerepek is a legjobb kezekben voltak. Reitter Oszkár (Jób) néhány sikerült improvizációval keltett zajos derűtséget, Balás Iván pompás Loránt, Kupuszárovi Jenő pedig kedves Bilitzky volt. Réczey Ödön Szklabonyaiját harsogó nevetéssel fizette a közönség s nem kevésbé jó volt, mint tisztiszolga is. Tullics György, Borzeczy Pál és Bakalovich Plató kifogástalanul játszottak egy-egy epizód szerepet.

A közönség minden egyes szereplőt kitüntetett tapsaival, a darab végén pedig a két rendező: Petrovics János és dr. Pollák Viktor urak is megjelentek a lámpák előtt.

A felvonások között a „Nagybecskereki zeneegyesület” igen szépen játszott néhány számot Nocker János vezetése alatt. A zenekarban a következő urak működtek közre: Novák János, Glöckner József, Binder Ferenc, Binder István, Steyer István, dr. Selymessy Sándor, dr. Bilicz Albert, dr. Löffler Armin, Kálmán Mór, Oppert Sándor, dr. Fialowski Béla, Nikel István, Krucsay Károly, Mezei Mór, Zadubán Gyula, dr. Plechl Szilárd, Enyedy Béla, Rendla Ferenc, Martinovszky Lajos, Nocker János.

A darab 11 óra után ért véget, de azért senki sem hagyta el előbb a színházat s ez talán minden dícséretnél jobban bizonyítja, hogy a mi derék mükedvelőink feladatuk magaslatán állottak.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése december 18-án.

Budapest, dec. 18. (A „Torontál” eredeti táv.) A képviselőház mai ülésén a kvóta-javaslat folytatolagos tárgyalása volt a napirenden, amelyhez hozzászólottak Messzó László és Ráttkay László, természetesen a javaslat ellen.

Szell Kálmán Bécsben.

Budapest, dec. 18. (A „Torontál” eredeti táv.) Bécsből jelentik: Szell Kálmán miniszterelnök tegnap Clary látogatását fogadta, mely után a királyhoz ment hosszabb ideig tartó kihallgatásra Délben Goluchowsky és Kállayval, később Kniazoluczkyval s ismét Clary miniszterekkel értekezett. A délutáni vonattal visszautazott Budapestre.

Az új osztrák minisztereink.

Budapest, dec. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Megbízható helyről vett értesülés szerint Clary miniszterelnök utódja Schöneck tábornok lesz.

A délafrikai háború.

Budapest, dec. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kimberleyből jelentik: A becsuán-földön lakó összes burok föllázadtak az angol uralom ellen.

Budapest, dec. 18. (A „Torontál” ered. táv.) Londonból jelentik: Buller tábornok vesztesége 82 elesett, 667 sebesült és 348 eltűnt harcos.

Budapest, dec. 18. (A „Torontál” ered. táv.) Sterkstromból jelentik: Az angolok veresége folytán az egész tartomány forrongásban van. A Fokváros, a Fokföldön lakó németalföldi farmerok fenyegető magatartást kezdenek tanúsítani.

Az angolok újabb erőfeszítései.

Budapest, dec. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból jelentik: A hadügyminiszterium a tartaléknak még

be nem hívott részét fegyverre szelítja. A hetedik hadosztály tüzérsapatokkal és tartalékdandárral haladéktalanul Transzváliba megy.

Az afrikai angol hadak főparancsnokává kinevezték Roberts tábornagyot, vezérkari főnökké pedig Kitchenert lordot.

A királynő a háború következtében nem megy Windsorbába.

Gibraltárból a helyőrség egy része f. hó 24-én Transzváliba indul.

Határidő-üzenet.

Budapest, dec. 18. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv lanyha, az árak változatlanok.

Kötetett:

Buza 1900. áprilisra	7.90—7.91
Buza 1900. szept.-re	7.98—7.99
Rozs áprilisra	6.45—6.46
Zab áprilisra	5.06—5.07
Tengeri 1900. májusra	4.98—4.99

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1899. november hó 1-től.

Érkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 8 óra 49 p.; éjjel 9 óra 46 p.
Pancsováról: este 6 óra 03 p.
(Antalfalva, Számos, Szécsányon át) d. e. 11 óra 45 p.
Antalfalváról: reggel 7 óra 21 p.
Temesvárról: délelőtt 11 óra 45 p.; este 6 óra 37 p.; éjjel 9 óra 46 p.
Verseczről: délelőtt 8 óra 49 p.; éjjel 9 óra 46 p.
Alibunárról: éjjel 9 óra 49 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) délelőtt 11 óra 20 p.; este 6 óra 45 p.
Csösztelekről: (keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnap).

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarra:
Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Zombolyára: éjjel 3 órakor; délután 5 óra 30 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 07 p.
(Szécsány, Számos és Antalfalván át) éjjel 3 órakor.
Antalfalvára: este 6 óra 40 p.
Temesvárra: éjjel 3 órakor; délelőtt 9 óra 31 p.; délután 5 óra 30 p.
Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 5 óra 30 p.
Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 10 óra 36 p.; este 6 óra 03 p.
b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarról:
Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 06 p.

Nyitór.

Nyilvános köszönet.

A f. évi okt. hó 18-án a kuttenbergi gyáramban kiütött tűz alkalmából indítatva érzem magamat, hogy az

Osztr. Elemi Biztosító-Részvénytársaságnak

és az

Osztr.-Magyar Nagyiparosok Biztosító-Kötelékének

a tüzkárom méltányos, igazságos és előzékeny lebonyolításáért teljes elismerésemet nyilvánítsam.

1090—1.1

Bécs, 1899. dec. 2.

TAUSSIG S.

*) Az e rovat alatti közöletért nem vállal felelősséget a szerk.

VASUT-ÜGYEK.

20087/1.

Magyar királyi államvasutak.
Üzletvezetőség. Szombathely.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak szombathelyi üzletvezetősége a vonalai részére 1900., esetleg 1901. és 1902. évben szükséges kavics, terméskő és kötőrmelék szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1900. és esetleg 1901. és 1902. évben körülbelül az alábbi mennyiségek szükségeltetnek: Es pedig:

5100 m³ bánya kavics,
600 m³ rostált kavics,
2500 m³ zuzott bazalt kavics,
1200 m³ terméskő nagyobb darabokban,
450 m³ terméskő kisebb darabokban
és 900 m³ kötőrmelék.

Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy az 1900. évre és esetleg az 1901. és 1902. évekre megrendelést csakis a szükséglet mérvében tegye meg, azaz a fent kitüntetett egész mennyiség átvételére nem kötelezi magát.

A pályázati feltételek alapján szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1899. évi december hó 22-én délután 10 óráig nyújtandók be az üzletvezetőség általános I. osztálya anyag és leltárbeszerzési csoportjánál, a bányapénz pedig december hó 21-én déli 12 óráig teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztárában.

A pályázati feltételek minden üzletvezetőségnél és kereskedelmi kamaránál megtekinthetők s a szombathelyi üzletvezetőség által díjtalanul kiszolgáltatnak, esetleg posta útján megküldetnek.

Az általános szállítási feltételek szintén megtekinthetők minden üzletvezetőségnél s készpénz fizetés mellett szerezhetők meg az igazgatóság nyomtatványtárából.

Szombathely, 1899. november hó.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

11241. sz. 1899.

Torontái helyi érdekű vasutak.

Hirdetmény.

A folyó évi október hó 22-én tartott igazgatósági ülés 127. számú határozata értelmében, a temesvár—módosi vasut igazgatóságával egyetértően, ezennel közhírré tesszük, miként a torontái vasutak összes saját és üzemkezelésben levő temesvár—módosi vonalán 1900. évben az utazási és átköltözködési díjkezdmények a következő módzatok mellett vehetők igénybe.

50%-os díjmérséklésre tarthatnak igényt, úgy az egyes utazásoknál szükséges menetjegyekre nézve, mint az átköltözködési ingóságok szállításánál a szállítási díjat illetően:

a) Az 1893. évi IV. t. c. alapján kinevezett rendes alkalmazásban álló hivatalos esküt tett állami tisztviselők, altisztek és szolgák, állami tanárok, tanítók és tanítónők.

b) Állami és vasuti oly nyugdíjas alkalmazottak, kik díjazott tisztséget avagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek, ha ezen körülményt a lakhelyükön székelő közigazgatási előjáróság által az igazolvány engedélyezése iránt benyújtott folyamodványon szabályszerűleg igazoltatják.

c) Törvényhatóságok évi fizetést élvező hivatalos esküt tett alkalmazottai, kik az 1886. évi XXI. t. c. alapján rendszeresített állásokat töltöttek be.

d) Törvényhatósági oly nyugdíjas alkalmazottak, kik díjazott tisztséget avagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek, ha ezen körülményt mint fent b) pont alatt már jeleztük, a lakhelyükön székelő közigazgatási előjáróság által szabályszerűleg igazoltatják.

A fentiek alatt felsorolt alkalmazottak a jelzett kedvezményekre a maguk, valamint a velük együtt élő hitvestárs, a családi kötelékben szülői ellátás alatt álló még keresetképtelen gyermekeik részére csak az esetben tarthatnak igényt, ha jövő 1900-ik naptári évre szóló arcképes igazolványt úgy a maguk, mint külön-külön a családtagjaik részére is kiváltják.

Midőn a féláru jegyek váltására jogosító arcképes igazolvány kiváltását általában mindenkinél, ki a vele egybekötött kedvezményt igénybe venni kívánja, kötelezővé tesszük, ez intézkedésünkkel megszüntetni óhajtjuk egyfelől az egyes utazásokra szükséges féláru jegyváltásra jogosító igazolványok kiállításával és kiadásával járó tetemes munkaterhet, másrészt az igazolványok hiánya miatt oly gyakori visszatérítési kérelmezéseket, végre az egyes igazolvány kérelmezésekkel az érdekeltekre háruló utánjárásokat.

Az arcképes igazolványért a családfe 4 koronát, a családtagok pedig fejenként egy koronát tartoznak, az igazolvány kiállítására céljából benyújtandó fényképpel felszerelt folyamodvány kapcsán hozzánk beküldeni.

Cselédjeik részére arcképes igazolvány nélkül használható féláru jegy váltására jogosító egyes utazásra szóló igazolványt csakis az arcképes igazolvánnyal ellátott tisztviselők kaphatnak.

Az arcképes igazolványok, az illető alkalmazottnak hivatali felsőbbsege által igazolt (hivatali pecséttel s pártoló láttaozással ellátott) bélyegtelen folyamodványra állítatnak ki. Ezen folyamodványok a kérelmezők fényképeivel s a kiállítási illetékekkel hozzánk legkésőbb folyó évi december hó 15-ig benyújtandók. Ne-hogy azonban az igazolványok kiállítására az év végével beálló munkatorlódások miatt késedelmet szenvedjen, saját érdekében ajánljuk az érdekelteknek, hogy folyamodványaikat már most mielőbb mutassák be. Kérjük továbbá a t. hivatalfőnökségeket is, hogy 2 példányban szerkesztett jegyzék kapcsán a hozzájuk benyújtott folyamodványokat hozzánk lehetőleg december hó 15-ike előtt átteni sziveskedjenek.

Azon tisztviselők, kik állásukat évközben foglalják el, a kinevezetésüket, illetve megválasztásukat követő hónap végéig válthatják ki az igazolványt. Új kinevezetés, illetve megválasztás vagy áthelyezés alkalmából szükségessé váló átköltözködéseknel ingóságokra a fent megnevezett alkalmazottak, amennyiben az arcképes igazolványt kiváltották, az 50%-os díjmérséklésre jogosító szállítási utalványt a hivatali főnökségük által igazolt folyamodványokkal a torontái helyi érdekű vasutak igazgatóságától kérelmezhetik.

Megjegyezzetük végül még, hogy a féláru menetjeggyel való utazás kedvezménye csak a távolsági forgalom vonalszakaszába eső viszonylatokban érvényes. A díjszabás szerinti szomszédos forgalmi viszonylatokra, valamint a keskenyvágányú vonal helyi (városi) forgalmára nem terjed ki. Ezen viszonylatokban a rendes menetdíj, illetve a mennyiben ennél a távolsági forgalmi viszonylat II. vonalszakaszának kedvezményes menetdíja olcsóbb, ez fizetendő.

A fenttárgyalt utazási kedvezményekben a városi, továbbá nagy és kisközségbeli alkalmazottak nem részesülhetnek.

Nagy Becskereken, 1899. október 28.

Az igazgatóság.

Hirdetések.

Karácsonyfák

kaphatók

Ro'sa Bélánál

Nagybecskereken. 1072-3.3

8169. közig. szám 1899.

1088-2.2

Pályázati hirdetmény.

Szárcsa körjegyzőségnél rendszeresített segédjegyzői állás betöltése céljából pályázatot hirdetek, felhívom a pályázni kívánókat, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi december hó 31-éig hozzám nyújtsák be.

A segédjegyzői állás javadalma:

Szárcsa község részéről 200 frt,

Román Szárcsa község részéről 200 frt,

a segédjegyző köteles a kézbesítési teendőket végezni és a marha leveleket kiállítani. Pályázóktól a jegyzői képesítés megkívántatik.

A választás 1900. évi január hó 10-én d. u. 4 órakor fog Szárcsa község-házánál megejtetni.

Kelt Módoson, 1899. évi december hó 10-én.

Dr. Gyertyánfy,

főszolgabíró.

Elsőrendű

Bükkfa-szén

A t. vevőim kényelmére és kívánatára a faszént

nagybani eladásban

pormentesen 1/1 és 1/2 kilós csomagokban, olcsó árak mellett, díjtalanul házhoz szállítom.

Steigerwald Kornél utóda

Grünberger Adolf.

1083-3.2

Tüzifa.

Alkalmi eladás.

Torontái vasutnál (gépgyár)
elsőrendű

b ü k k f a

mélyen leszállított árak mellett
eladó.

1074-6.4

HIRDETÉSEK

felvétetnek

e lap kiadóhivatalában.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a Stagelschmidt-féle házban (nagy-híd mellett) levő

● kávéházat és vendéglőt, ●

a melyben a n. é. közönség már azelőtt is pártfogásával megtisztelt, ismét átvettem.

Ugy a kávéházat, mint az éttermet egészen átalakítom és elegánsan berendezem.

Jó konyhám és pincém már évek óta a legjobb hírnévnek örvend. A pincémekben fekvő ismert valódi boraimat 80 kr. helyett most 40-60 kr-ért adom.

Legjobb KÖBÁNYAI SÖRT, az „Első magyar sörfőzde részvénytársaság”-tól, raktáron tartok, a melyet mindig csak friss állapotban szolgáltatok ki.

A midőn ezt a n. é. közönség b. tudomására hozom, kérem szives pártfogását a jövőben is.

Kiváló tisztelettel

Klein János.

1085-3.1